

Diabetes - Granskningsmall

Hitta i dokumentet

[Screening](#)[Fotobedömning – sjuksköterska](#)[Pubertet](#)[Gravida](#)[Bifynd](#)[Naevusbedömning](#)[OCT](#)[Patienter som kan avslutas](#)[Fotobedömning - läkare](#)[Dikteringsmall för diabetesgranskning](#)[Diagnoskoder](#)[Standardbrev](#)[Fotokontroller - läkarbedömning](#)[Uppdaterat från föregående version](#)

Högriskpatient (baserat på definition vid ett projekt i Region Halland 2016)
HbA1C <70 mmol/l ("HbA1C till NDR" i diabetesöversikten)
Blodtryck <150/85

Screening

När börja screena?

Typ 1 vuxna - Påbörjas 5 år efter debut.

Typ 1 barn – Påbörjas 2 år efter debut. Tidigast vid 10 års ålder. Sker i anslutning till årsbesök på barnmottagningen.

Typ 2 – Vid debut, (**Observera att vi inte längre screenar kostbehandlade**)

Typ av retinopati	Typ av diabetes		Åtgärd/kontroll
Ingen diabetesretinopati	Typ 1	Oavsett om välinställd eller ej	2 år Vårdcentral: Ny remiss Medicin HS: Vi kallar
	Typ 2	Välinställd (oavsett tablett/insulin)	3 år Vårdcentral: Ny remiss Medicin HS: Vi kallar
		Ej välinställd (Oavsett tablett/insulin)	2 år Vårdcentral: Ny remiss Medicin HS: Vi kallar

Fotobedömning – sjuksköterska

Vårdriktlinje: Diabetes - Granskningsmall
Fastställd av: Verksamhetschef, Fastställt: 2026-03-05
Huvudförfattare: Dahlgren Anna HS ÖGON
Medförfattare:

Sida 1 av 8

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Typ av retinopati	Definition/fynd	Typ av diabetes	Åtgärd/kontroll
Mild diabetesretinopati	Enbart mikroaneurysm, oavsett antal och lokalisation	Välinställd (oavsett typ 1 eller 2)	2 år Vårdcentral: Ny remiss Medicin HS: Vi kallar
		Högrisk (oavsett typ 1 eller 2)	1,5 år Vårdcentral: Ny remiss Medicin HS: Vi kallar
Måttlig diabetesretinopati	<ul style="list-style-type: none"> • Mikroaneurysm och/eller enstaka små blödningar, dock ej >20 blödningar i varje kvadrant • och/eller hårda exsudat utanför kärnbågarna • och/eller mjuka exsudat • och/eller venslyngor • och/eller enstaka tveksamma IRMA	Välinställd (oavsett typ 1 eller 2)	1,5 år Vårdcentral: Ny remiss Medicin HS: Vi kallar
		Högrisk (oavsett typ 1 eller 2)	1 år Vårdcentral: Ny remiss Medicin HS: Vi kallar

Obs! Om det noteras stor skillnad i grad av retinopati eller om man ser mycket perifera plättblödningar – misstänk okulärt ischemiskt syndrom → till läkare för bedömning.

Pubertet

Under puberteten kan diabetesförändringarna ändras snabbare varför fotokontrollerna bör individualiseras. Fotobedömning av läkare görs vid mer än mild retinopati.

Gravida

Kontrolleras vid konstaterad graviditet.

- ingen retinopati → inga ytterligare kontroller under graviditeten. Nytt foto 1 år.
- om retinopati → fotobedömning av läkare och individuella kontroller.

Patienter med graviditetsdiabetes kan komma att inremitteras för screening.

Fotograferas 1 gång.

- ingen retinopati → inga ytterligare kontroller. Avslutas av sjuksköterska.
- om retinopati → fotobedömning av läkare och individuella kontroller.

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Gäller för: Privata ögonmottagningar;
Ögonkliniken Hallands sjukhus**Bifynd**

Bifynd	Till läkarbedömning enbart om: (annars oförändrat screening- /kontrollintervall)
AMD	<ul style="list-style-type: none"> - Blödningar i makula - Exsudat i makula - Patienten själv påtalar synnedsättning och/eller metamorfopsier
Epiretinalt membran	- Patienten påtalar nytillkomna eller kraftigt störande metamorfopsier
Chorioretinit-ärr	Läkarbekräftelse första gången, skriftligt, sedan fortsatt screening
Myeliniserade nervfibrer	Läkarbekräftelse första gången, skriftligt, sedan fortsatt screening
Papillavvikelse	<ul style="list-style-type: none"> - Papillödem - Symtom på synfältsbortfall - Okänt glaukom - Papillkantsblödning <p>Ej direkt till glaukomrond!</p>
Naevus	Se nedan

Naevusbedömning

Naevus-bedömning	Storlek	Fokusering	Pigment	Lokalisering	Symtom
Sjuksköterska Kontrollintervall följer diabetes-bedömningen	Upp till 1 papill-diameter	Platt	Jämn mörk pigment-ering Drusen på ytan	Utanför kärlbågarna	Inga symtom
Läkare Se naevus-PM	>1,5 papill-diameter	Frambuktande, svullnad i retina eller svårt att få	Ojämn färg Orange	Juxtapapillärt Juxtafovealt (inom 2)	Metamorfopsier Synnedsättning

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Gäller för: Privata ögonmottagningar;
Ögonkliniken Hallands sjukhus

		fokus på hela lesionen	fläckar	papilldiameter)	
--	--	------------------------	---------	-----------------	--

OCT

Får endast tas om specifikt ordinerat av doktor eller om patienten påtalar synnedsättning i kombination med att man finner makulanära fotoförändring.

Patienter som kan avslutas

Om > 80 år och ingen diabetesretinopati kan patienten avslutas av sjuksköterska utan föregående kontakt med läkare.

Patienter som av ålder och/eller sjukdom inte längre orkar, önskar eller klarar av att genomföra de undersökningar eller behandlingar som planeras eller kan tänkas bli aktuella, kan också avslutas. Våga ta upp det med patienten – oavsett personalkategori. Berörd personal journalför på ett etiskt och respektfullt sätt.

Fotobedömning - läkare

Dikteringsmall för diabetesgranskning

Mall: Bedömningsanteckning ögonsjukdomar i Cosmic.
Välj bedömningsunderlag ögonbottenfoto

Fyll alltid i:

- Diabetesretinopati
- Behandlad för ögonkomplikation
- Synnedsättning p g a diabetes

Diabetes mellitus typ 1	Utan retinopati		E10.9
	Icke-proliferativ retinopati	Utan makulaödem	H36.0A + E10.3A/B
		Med makulaödem	H36.0A + E10.3E
	Proliferativ retinopati	Utan makulaödem	H36.0B + E10.3C
Med makulaödem		H36.0B + E10.3E	

Diagnoskoder

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Gäller för: Privata ögonmottagningar;
Ögonkliniken Hallands sjukhus

Diabetes mellitus typ 2	Utan retinopati		E11.9
	Icke proliferativ retinopati	Utan makulaödem	H36.0A + E11.3 A/B
		Med makulaödem	H36.0A + E11.3E
	Proliferativ retinopati	Utan makulaödem	H36.0B + E11.3C
Med makulaödem		H36.0B + E11.3E	

Åtgärdskod körkortsytyg: GD002

Standardbrev

Diabetesbrev 0 remiss

Vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen. Det finns inga diabetesförändringar. Du ska komma för en ny fotografering av din ögonbotten om ..... månader. Det krävs då en ny remiss från din diabetesläkare/diabetessköterska. Hör av dig direkt till oss om din syn blir sämre.

Diabetesbrev 0 vi kallar

Vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen. Det finns inga diabetesförändringar. Du ska komma för en ny fotografering av din ögonbotten om .... månader. Vi kallar. Hör av dig direkt till oss om din syn blir sämre.

Diabetesbrev 1 remiss

vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen. Du har diabetesförändringar av graden mild retinopati. Du ska komma för en ny fotografering av din ögonbotten om .... månader. Det krävs då en ny remiss från din diabetesläkare/diabetessköterska. Hör av dig direkt till oss om din syn blir sämre.

Diabetesbrev 1 vi kallar

Vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen. Du har diabetesförändringar av graden mild retinopati. Du ska komma för en ny fotografering av din ögonbotten om .... månader. Vi kallar. Hör av dig direkt till oss om din syn blir sämre.

Diabetesbrev 2 remiss

vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen. Du har diabetesförändringar av graden måttlig retinopati. Du ska komma för en ny fotografering av din ögonbotten om .... månader. Det krävs då en ny remiss från din diabetesläkare/diabetessköterska. Hör av dig direkt till oss om din syn blir sämre.

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Gäller för: Privata ögonmottagningar;
Ögonkliniken Hallands sjukhus

Diabetesbrev 2 vi kallar

vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen.

Du har diabetesförändringar av graden måttlig retinopati.

Du ska komma för en ny fotografering av din ögonbotten om .... månader. Vi kallar.

Hör av dig direkt till oss om din syn blir sämre.

Diabetesbrev 3

vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen.

Du har diabetesförändringar av graden allvarlig retinopati.

För att inte missa att du utvecklar behandlingskrävande förändringar behöver vi titta på dig lite tätare.

Du ska komma för en ny fotografering av din ögonbotten om .... månader. Vi kallar.

Hör av dig direkt till oss om din syn blir sämre.

Diabetesbrev 4

vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen.

Du har tidigare blivit laserbehandlad och ditt tillstånd är nu stabilt.

Du ska komma för en ny fotografering av din ögonbotten om .... månader. Vi kallar.

Hör av dig direkt till oss om din syn blir sämre.

Diabetesbrev 5

vi har nu granskat de bilder som togs vid besöket på Ögonmottagningen.

Du har förändringar på näthinnan som kan behöva behandlas.

Du kommer att kallas till ett läkarbesök inom 2 månader.

Om man i tid hittar och behandlar allvarliga ögonförändringar på grund av diabetes, kan man hos de allra flesta bevara god syn under hela livet.

Vill du läsa mer om olika diabetesförändringar i ögonen och olika behandlingar, var god se 1177.se

Hör av dig direkt om din syn blir sämre.

Fotokontroller - läkarbedömning

Typ av retinopati	Definition/fynd	Typ av diabetes	Åtgärd/kontroll
Allvarlig ickeproliferativ diabetesretinopati	1 av följande: <ul style="list-style-type: none"> >20 blödningar i varje kvadrant Tydlig venös haustrering i minst 2 kvadranter Minst 1 tydlig IRMA	Välinställd eller över tid stabil retinopati	9 månader
		Högrisk, nytillkommet eller tydligt försämrad retinopati	6 månader

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Gäller för: Privata ögonmottagningar;
Ögonkliniken Hallands sjukhus

Mycket allvarlig ickeproliferativ diabetesretinopati	≥ 2 av följande: <ul style="list-style-type: none"> >20 blödningar i varje kvadrant Tydlig venös haustrering i minst 2 kvadranter Minst 1 tydlig IRMA 	Välinställd eller över tid stabil retinopati	6 månader
		Högrisk, nytillkommet eller tydligt försämrad retinopati	4 månader Överväg profylaktisk scatterbehandling.
Proliferativ diabetesretinopati	<ul style="list-style-type: none"> Proliferationer oavsett lokalisation och/eller preretinal blödning och/eller glaskroppsblödning 	Nytillkommet	Till läkare på lasermottagning inom 2-4 veckor för ställningstagande till scatterbehandling. <i>Om det även är indicerat med anti-VEGF mot CIDME är det fördelaktigt att planera in scatter först efter 2-3 injektioner.</i>
		Efter nyligen avslutad scatterbehandling	Nya foton 3 månader Om stabilt - nya foton efter ytterligare 6 månader och om då fortsatt stabilt årliga kontroller.
		Fullt scatterbehandlad i lugnt skede	Årskontroller för att senare glesa ut till vartannat år.
Centralt diabetiskt makulaödem = CIDME	Intra- eller subretinalt ödem subfoveolärt = OCT-baserad diagnos	Nytillkommet eller försämrat ödem som inte ska injektionsbehandlas bör ofta följas med OCT + syn, kanske var 3:e till var 6:e månad.	För behandling/indikation v g se vårdriktlinje.

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Gäller för: Privata ögonmottagningar;
Ögonkliniken Hallands sjukhus

Uppdaterat från föregående version

260304: Uppdatering av standardbrev/bkn

251126: Uppdaterad rutin /bkn

241128: Reviderad /bkn

241010: Uppdatering av text mail från Anna Dahlgren/bkn

200422 - Anna Dahlgren, diverse små ändringar och tillägg